

Thực trạng và xu hướng giảm sút thói quen đọc sách của sinh viên chuyên ngữ tại một trường đại học tư thục vùng đồng bằng sông Cửu Long

Phan Thị Minh Uyên*

*Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Tây Đô, Việt Nam

Received: 13/10/2024; Accepted: 18/10/2024; Published: 28/10/2024

Abstract: Reading is essential for personal development and knowledge acquisition, especially for English major students who enhance their language skills through diverse materials. However, a significant decline in reading habits has been observed among students. This study investigates the declining reading culture among English major students at a private university in the Mekong Delta, surveying 43 students. Findings reveal that about 30% lack a regular reading habit, with most reading only 1 to 3 books annually. Contributing factors include academic pressures, digital media consumption, and low motivation. The research emphasizes the need for educational institutions to promote reading through engaging programs and resources, highlighting its importance for language proficiency and knowledge development in the digital age.

Keywords: Reading habit, reading culture, English-majored students, knowledge development

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh xã hội hiện đại, việc đọc sách đang đóng vai trò ngày càng quan trọng trong việc hình thành nhân cách và phát triển tri thức của mỗi cá nhân. Đặc biệt, đối với sinh viên (SV) chuyên ngữ, việc tiếp cận với nhiều nguồn tài liệu và văn hóa khác nhau qua đọc sách là điều cần thiết để nâng cao khả năng ngôn ngữ và hiểu biết văn hóa. Tuy nhiên, thực trạng hiện nay cho thấy văn hóa đọc của SV đang có dấu hiệu giảm sút nghiêm trọng. Theo một nghiên cứu gần đây, 43 SV chuyên ngữ tại một trường đại học tư thục Đồng Bằng Sông Cửu Long đã được khảo sát để tìm hiểu về xu hướng này. Bài báo sẽ trình bày nội dung nghiên cứu, phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến văn hóa đọc và đưa ra kết luận về tình hình hiện tại.

2. Nội dung nghiên cứu và kết quả

2.1. Phương pháp nghiên cứu

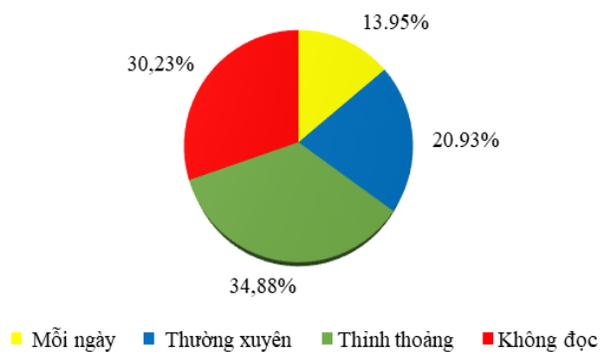
- Phương pháp nghiên cứu: Tác giả đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học sau: Kết hợp giữa khảo sát và phỏng vấn. Phân tích và tổng hợp tài liệu; Toán thống kê.

- Đối tượng nghiên cứu: Nghiên cứu này được thực hiện thông qua việc khảo sát 43 SV chuyên ngữ và phỏng vấn ngẫu nhiên 15 SV tại một trường đại học tư thục ở Đồng Bằng Sông Cửu Long.

2.2. Thói quen đọc sách của SV ngày nay như thế nào?

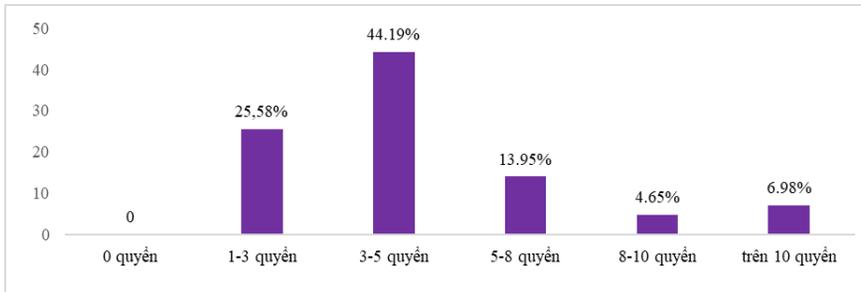
Các câu hỏi khảo sát tập trung vào thói quen đọc

sách, số lượng sách đọc trong năm qua, thể loại sách ưa thích, và lý do không đọc sách. Dữ liệu thu thập được sẽ được phân tích và trình bày dưới dạng biểu đồ để rõ ràng hơn.

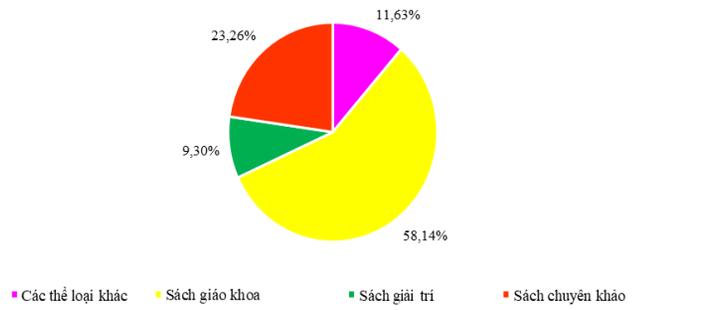

Biểu đồ 2.1: Tần suất đọc sách của SV

Tần suất đọc sách của SV được thể hiện qua biểu đồ 2.1. Kết quả khảo sát cho thấy, khoảng 30% SV cho biết họ không đọc sách và có 34,88% thỉnh thoảng mới đọc sách, thói quen đọc sách thường xuyên và đọc sách mỗi ngày chiếm khoảng 34%. Trong số đó, nhìn chung SV rất ít đọc sách. Biểu đồ 2.2 minh họa rõ hơn về tần suất đọc sách của SV. Sách là một nguồn kiến thức vô tận cung cấp cho SV một tri thức để làm hành trang cho tương lai, tuy nhiên chỉ có khoảng gần 14% SV đọc sách mỗi ngày. Điều này cho thấy văn hóa đọc và thói quen đọc sách của SV đang giảm sút trầm trọng.

Biểu đồ 2.2: Số lượng sách SV đọc trong một năm

Biểu đồ 2.3. Thể loại sách SV thường đọc

Khi được hỏi về số lượng sách họ đã đọc trong năm qua, kết quả cho thấy đa số SV chỉ đọc từ 1 đến 3 cuốn sách. Biểu đồ 2.3 cho thấy rõ sự phân bố này. Trung bình một năm SV đọc từ 3 đến 5 quyển sách, tỉ lệ này chiếm số phần trăm cao nhất trong số lượng sách SV đã đọc. Có 13,95% SV, tương ứng với 6/43 SV đọc từ 5-8 quyển sách mỗi năm, điều này cho thấy SV đọc sách rất ít. Trong khi đó chỉ có 6,98% SV đọc trên 10 quyển sách mỗi năm và đa số các bạn đều là những SV khá giỏi.

2.3. Thể loại sách SV ưa thích đọc

Khi được hỏi về thể loại sách ưa thích, SV cho biết họ thích sách chuyên khảo, sách giáo khoa và tài liệu học tập hơn là sách giải trí. Biểu đồ 2.4 cho thấy sự phân chia này.

Biểu đồ 2.4. Một số lý do SV không đọc sách

2.4. Những lý do khiến cho SV ngày càng ít đọc sách?

Khi được hỏi về lý do không đọc sách, phần lớn SV cho biết họ bận rộn với việc học và không có thời gian rảnh. Một số khác cho rằng sách không còn hấp dẫn và thú vị như trước. Biểu đồ 2.4 thể hiện sự phân bố lý do không đọc sách.

Nhiều SV hiện nay cho biết họ gặp khó khăn trong việc đọc sách chủ yếu do thời gian quá bận rộn với khối lượng công việc học tập lớn. Áp lực từ các bài tập, dự án và thi cử đã khiến họ không còn thời gian rảnh rỗi để đọc những cuốn sách không thuộc chương trình học. Bên cạnh đó, một số SV cảm thấy sách không còn mang lại sự hấp dẫn như trước, khi mà họ dễ dàng bị thu hút bởi các nguồn

giải trí khác như phim ảnh, video game và mạng xã hội, điều này làm cho việc đọc sách trở nên ít thú vị hơn. Hơn nữa, sự phát triển của công nghệ đã mở ra nhiều lựa chọn mới cho việc giải trí và học tập, cho phép SV truy cập thông tin qua Internet, video và các nền tảng học trực tuyến, từ đó làm giảm nhu cầu đọc sách truyền thống. Một lý do khác khiến SV ít đọc sách là việc thiếu thói quen và động lực. Nhiều SV không có thói quen đọc sách từ trước, và nếu không có sự khuyến khích từ bên ngoài, họ có thể dễ dàng từ bỏ việc này. Cuối cùng, trong số lượng sách phong phú hiện có, SV có thể gặp khó khăn trong việc tìm ra những cuốn sách phù hợp với sở thích và nhu cầu của bản thân; nếu không tìm thấy những tác phẩm thu hút, việc đọc sẽ trở nên nhàm chán và khó khăn.

2.5. Một số yếu tố chính ảnh hưởng đến văn hóa đọc của SV chuyên ngữ

- Có 16,28% SV cho biết, áp lực học tập là một trong những yếu tố chính khiến SV không có thời gian cho việc đọc sách, khi họ phải đối mặt với khối lượng kiến thức lớn và lịch học dày đặc.

- Có 23,26% cho rằng sự phát triển của công nghệ cũng đóng vai trò quan trọng, khi nhiều SV chọn tiêu thụ thông tin qua video, phim

ảnh hoặc bài viết ngắn thay vì đọc sách.

- Có 20,93% SV nhận thấy nội dung sách ngày nay thường thiếu sự hấp dẫn và đổi mới, khiến cho

SV không cảm thấy hứng thú và động lực để đọc.

- Giá sách cao cũng là một vấn đề đáng lưu ý, có 20.93% SV thường ngại mua sách do phải chi trả nhiều cho học phí, dẫn đến việc họ không đầu tư vào sách để phát triển bản thân.

Từ các kết quả nghiên cứu trên, có thể thấy rằng văn hóa đọc của SV chuyên ngữ đang có dấu hiệu giảm sút nghiêm trọng. Việc thiếu thói quen đọc sách không chỉ ảnh hưởng đến khả năng ngôn ngữ mà còn làm giảm khả năng tiếp cận tri thức và văn hóa.

2.6. Một số biện pháp khắc phục

Để khắc phục tình trạng này, cần có một số biện pháp sau:

- Cần có sự hỗ trợ từ các cơ sở giáo dục trong việc khuyến khích SV đọc sách, tạo ra các chương trình thú vị và hấp dẫn liên quan đến văn hóa đọc.

- Cần tổ chức các buổi nói chuyện, hội thảo về sách, và cung cấp các tài liệu đọc phong phú có thể giúp SV tìm thấy niềm đam mê với việc đọc sách trở lại. Văn hóa đọc cần được coi là một phần quan trọng trong quá trình học tập và phát triển bản thân của mỗi SV, đặc biệt là trong thời đại công nghệ số hiện nay.

- Tổ chức các câu lạc bộ đọc sách: Thành lập các câu lạc bộ đọc sách nhằm tạo ra không gian thảo luận và chia sẻ ý tưởng về sách. Các câu lạc bộ không chỉ giúp SV gắn kết với nhau mà còn thúc đẩy thói quen đọc sách thông qua những buổi giao lưu, giới thiệu sách hay.

- Tổ chức các buổi hội thảo sách: Mời các diễn giả hoặc tác giả nổi tiếng đến chia sẻ về sách, cách đọc sách hiệu quả và những lợi ích của việc đọc. Điều này không chỉ tạo động lực cho SV mà còn giúp họ hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của văn hóa đọc.

- Xây dựng thư viện SV hiện đại và phong phú: Cần đầu tư vào thư viện, cung cấp nhiều loại sách cũng như tài liệu tham khảo điện tử hấp dẫn. Thư viện cần có không gian thoải mái để SV có thể đọc, nghiên cứu và thảo luận nhóm, vừa là nơi trao đổi kinh nghiệm học tập, vừa là sân chơi cho SV phát triển kỹ năng đọc.

- Sử dụng công nghệ trong việc khuyến khích đọc sách: Cung cấp các ứng dụng đọc sách, e-book hoặc các nền tảng trực tuyến giúp SV dễ dàng tiếp cận tài liệu đọc. Công nghệ có thể trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực trong việc phát triển thói quen đọc.

- Khuyến khích các hoạt động liên quan đến văn hóa đọc: Tổ chức các cuộc thi đọc sách, ngày hội sách của trường, thi viết về sách hoặc các chương trình giao lưu với các trường khác. Những hoạt động này có thể tạo thêm động lực cho SV tham gia và tìm hiểu sâu hơn về sách.

- Tích hợp văn hóa đọc vào chương trình giảng dạy: Giáo viên nên tích cực giới thiệu sách, tài liệu có liên quan đến từng môn học, giúp SV thấy được giá trị của việc đọc trong việc học tập và mở rộng kiến thức.

- Thực hiện khảo sát và nghiên cứu: Tiến hành khảo sát về sở thích đọc sách của SV để xác định loại sách nào được yêu thích, từ đó có thể xây dựng chương trình khuyến khích đọc sách phù hợp hơn với nhu cầu và sở thích của SV.

Bằng việc áp dụng đồng bộ các biện pháp trên, hy vọng thói quen đọc sách của SV sẽ được cải thiện, tạo dựng một văn hóa đọc mạnh mẽ trong cộng đồng học đường, đồng thời nâng cao trải nghiệm học tập của SV chuyên ngữ tại trường, giúp cho SV ngày càng mở mang kiến thức và học tập tốt hơn.

3. Kết luận

Văn hóa đọc của SV chuyên ngữ đang giảm sút nghiêm trọng, ảnh hưởng đến khả năng ngôn ngữ và tiếp cận tri thức. Do đó, cần có sự hỗ trợ từ các cơ sở giáo dục để khuyến khích SV đọc sách qua các chương trình và hoạt động thú vị. Các bậc phụ huynh và thư viện cần đóng góp vào việc xây dựng thói quen đọc cho con em mình ngay từ nhỏ. Ngoài ra, công nghệ và giá sách cao cũng cản trở thói quen đọc của SV. Khôi phục văn hóa đọc là nhiệm vụ quan trọng, không chỉ giúp mở rộng kiến thức mà còn mang lại nhiều lợi ích cho SV. Nghiên cứu nhấn mạnh rằng việc phát triển văn hóa đọc cần được coi trọng và thực hiện qua nhiều biện pháp nhằm khuyến khích SV đọc sách nhiều hơn, từ đó góp phần vào sự phát triển cá nhân và trí tuệ trong thời đại số.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Thị Lan. (2015). *Phát triển văn hóa đọc tại các trường đại học Đông Á-Đà Nẵng*. Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 52-2015.
- [2]. Nguyễn Thị Bích Ngọc (2004). *Thúc đẩy văn hóa đọc cho SV đại học Huế trong kỷ nguyên số*. Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Khoa học Xã hội và Nhân văn. Tập 131, Số 6D, 2022, Tr. 67-86
- [3]. Thảo Miên (2015). *Văn hóa đọc cũng cần xã hội hóa*. Báo Phụ nữ Việt Nam số 48-2015.
- [4]. Nguyễn Thị Như Quyên (2020). *Phát triển văn hóa đọc cho SV trường đại học Đồng Tháp - thực trạng và giải pháp*. Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp, Tập 9, Số 2, 2020, 15-23
- [5]. Nguyễn Hữu Viêm (2009). *Văn hóa đọc và phát triển văn hóa đọc ở Việt Nam*. Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 1(17)/2009, tr. 19-26.